

GWALCENIE (19) *sb n*

a *pochylone*; *pierwsze e jasne, końcowe pochylone*.

sg *N* gwałcenié (4); -é (1), -(e) (3). ◇ *G* gwałceniã (3). ◇ *D* gwałceniũ (1). ◇ *A* gwałceni(e) (4).
◇ *I* gwałcenim (1) *SkarŻyw*, gwałceni(e)m (1) *PowodPr*. ◇ *L* gwałceniũ (2). ◇ *pl N* gwałceniã (1).
◇ *A* gwałceniã (2).

Sł stp, Cn brak, Linde bez cytatu oraz w objaśnieniu s.v. gwałt.

1. *Dokonywanie czynu przemocy, zdobywanie czegoś siłą* (8) : ábyście wždy ták tym domowym płomięnięm/ od rodziców/ od zón/ [...] to wżeteczeństwo/ té gwałceniã pogánłkié odrázić mogli. *OrzJan* 20.

gwałceniã czego (2): Gwałcenié bron mieyłkich. *SarnStat* 961, 1048.

Wyrażenie: »pobożne [*w dobrej intencji*] gwałceniã« (1): Tedy przyştąpił do skrzyńki/ y pobożnym gwałcenim/ zamek złamawłzy/ pieniãdze wybrał/ y onym vboгим iáko rozumiał/ rozdał. *SkarŻyw* 498.

a. *Zmuszanie kobiety siłą do stosunku płciowego* (4) :

Wyrażenie: »gwałceniã biãlej głowy, panięni, panięnskie« = *stuprum Modrz* (2 : 1 : 1): gdy iáki złoczyńcã ná iálnym á świeżym złoczyństwie [...] będzię włápiõny [...] ná morderstwie/ ná męzoboyłstwie/ ná gwałceniũ Pánięńłkim *GroicPorz* m3v; *UstPraw* B2; Z miłõści roftã gwałceniã biãłych głow/ cudzołõstwã/ nierządne z krewnemim obcowaniẽ *ModrzBaz* 7v; Co ácz w kãzdey rzeczy ma być przyięto/ ále nawięcey o męzoboyłstwo/ cudzołõstwo/ gwałceniã panięnek [*virginum vitiatarum*] / y inłze tákowe złości/ áby było karaniẽ wykonywane *ModrzBaz* 96.

2. *Postępowanie wbrew przyjętym normom, zobowiązaniom prawnym lub moralnym* (11) : coż tu Pan Bog wczyni o gwałceniã poprzyiężonego przymierza z iedynym łynem łwoim? ktore gwałceniã/ nie dwáy świãdkowim/ ále świãt pełen niewiernikow tym łie gorzãcych ywiãrę krześciãńłkã bluźniãcych y prześlãduiãcych wyświãdcza? *PowodPr* 28.

gwałceniã czego (10): Kościõłow w Polłzche gwałceniã ledwa nie Pogánłkie. *PowodPr* 52 *marg*; Swiãt ynabożeńłstwã gwałceniã ołtãtniã pomłtã. *PowodPr* 53 *marg*, 17, 51 *marg*. *Cf Wyrażenia*.

W charakterystycznych połączeniach: *gwałceniã kościõła, nabożeńłstwa, swiãt* (2), *woli*.

Wyrażenia: »gwałceniã pokoju« (1): Téż włzyłtki gwałceniã pokoju [*omnes violationes treugarum pacis JanStat* 899] y przymierza/ obietnic y połstãnowieniã/ [...] mocã ninieyłzey zgody: oné płuimiy/ y nikczemné czynimiy. *SarnStat* 1115.

»gwałceniã praw, zakonu« (1 : 1): ázażbyłmy téż nie mogli znãleść kondiciy thãkich bez łzkody á bez gwałceniã praw łwoich *RejZwierc* 187v; *CzechEp* 367.

»gwałceniã przymierza« = *violatio foederi JanStat* (3): Zãprawdę/ pięknã przyczynã gwałceniã przymierza. *OrzJan* 87; *SarnStat* 1115; *PowodPr* 28.

»gwałceniã łlubow« (1): A toć łã owoce włzyłtkim Haeretykom w obec połpolite. [...] iáko nierządne małżeńłstwã: gwałceniã łlubow y perłõn Bogu oddãnych *WujNT* 31.

Synonimy: 1. *burzenie, każeniẽ, pustoszeniẽ*; a. *sromoceniẽ*; 2. *łamanie, pokalanie, przestępowanie*.

Cf **GWALCIĆ**, **GWALT**, [**GWALTOWNICTWO**], **GWALTOWNOŚĆ**